

Solna kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Tallbackaskolan i Solna kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Solna kommun att senast den **31 oktober 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Solna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner)

Åtgärder

- Elever som behöver undervisning utifrån kursplanen i svenska som andraspråk ska få sådan undervisning.
- På skolan ska finnas rutiner för bedömning av elevers behov av att läsa svenska som andraspråk och dessa rutiner ska även omfatta beslutsfattande om att en elev ska läsa svenska som andraspråk.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Solna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

- Skyndsamt utreda elevernas behov av särskilt stöd, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Utarbeta åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Av programmet ska det framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.
- Följa upp att de beslutade åtgärderna genomförs samt utvärdera de insatta åtgärderna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Solna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Alla fall av uppgivna kränkningar ska anmälas till rektorn.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Solna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Alla elevers behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet ska tillgodoses.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever som behöver det undervisning i ämnet svenska som andraspråk. Skolinspektionen ser även brister i skolans arbete med att säkerställa att samtliga elever ges det stöd de behöver för att kunna nå målen för utbildningen. Likaså brister skolans arbete med att anmäla uppgivna kränkningar till skolans rektor. Rektorn får inte kännedom om samtliga fall av kränkande behandling och kan därmed inte anmäla dessa till huvudmannen. Slutligen bedömer Skolinspektionen även att den studie- och yrkesvägledande verksamheten på Tallbackaskolan är bristfällig eftersom samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionens bedömer att det finns brister i undervisningen vid Tallbackaskolan. Skolan har, enligt Skolinspektionens bedömning, inte säkerställt att alla elever som har rätt till undervisning i ämnet svenska som andraspråk får sådan undervisning. Trots att det finns elever på skolan som enligt lärare, elevhälsans personal samt skolledningen behöver undervisas enligt kursplanen för svenska som andraspråk, har skolan inte organiserat någon sådan undervisning för dem. Detta innebär att det kan finnas elever på skolan som inte får möjlighet att utveckla sina språkförmågor på samma villkor som elever med svenska som förstaspråk och att det finns elever som inte får den undervisning de har rätt till.

Av läroplanen för grundskolan framgår att svenska som andraspråk är ett eget ämne med en egen kursplan. Enligt 5 kap 14 § skolförordningen (2011:185) ska undervisning i svenska som andraspråk, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Av samma paragraf framgår att rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev. Av 5 kap 15 § skolförordningen följer att undervisningen i svenska som andraspråk ersätter undervisningen i svenska.

Skolinspektionens utredning visar att det på skolan finns elever som behöver få undervisning enligt kursplanen i svenska som andraspråk men som inte får det och att det inte är tydligt på skolan hur bedömningen av behovet ska ske. I Skolinspektionens intervjuer med lärare på skolan uppges att det visserligen finns elever på skolan som får undervisning i svenska som andraspråk men att det finns fler elever än dessa som behöver få undervisning i ämnet. Det är enligt några lärare framförallt nyanlända elever i årskurserna 4-6 som i nuläget får undervisning i svenska som andraspråk. Att inte samtliga elever på skolan som behöver undervisning i ämnet får det beror enligt de intervjuade lärarna på att det saknas personal som kan undervisa i ämnet och det har enligt en lärare även varit en schematekniskt svår fråga att lösa. Enligt flera lärare är det även oklart vem som ska göra bedömningen om vilken elev som behöver få undervisning i svenska som andraspråk.

Att det finns flera elever som behöver undervisning i ämnet svenska som andraspråk men som inte får det och att det inte finns någon fungerande organisation för denna undervisning bekräftas i Skolinspektionens intervjuer med representanter för skolans elevhälsa. En representant säger att det som är avgörande för att få undervisning i ämnet är hur länge eleven har varit i landet och att detta behov kartläggs centralt i kommunen. Enligt en av de intervjuade representanterna har detta system "fungerat jättedåligt". Det är enligt elevhälsans representanter bara nyanlända elever som får läsa svenska som andraspråk på skolan trots att det finns "ganska många" elever på skolan som har behov av denna undervisning. Det finns enligt elevhälsans representanter inte heller någon organisation på skolan för undervisning i ämnet och de lärare på skolan som undervisar i svenska som andraspråk undervisar bara nyanlända elever.

Även i Skolinspektionens intervju med skolledningen uppges att det finns många elever på skolan som borde få undervisning i svenska som andraspråk som inte får det samt att organisation och rutiner för denna undervisning är bristfällig på skolan. Rektorn säger att det är ett "haltande kapitel" på skolan och en biträdande rektor säger att det framför allt "haltar" i årskurserna 4-9, då en lärare som undervisar i svenska som andraspråk har varit sjukskriven under en tid. Rektorn säger att det också är en schemateknisk fråga som har varit svår att lösa. När det gäller vem som ska bedöma om en elev ska läsa enligt kursplanen i svenska som andraspråk uppger rektorn att behovet ibland lyfts under elevhälsans möten, men att "rutinen inte är satt".

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Tallbackaskolan inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Solna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Tallbackaskolans arbete med att säkerställa att de elever som behöver särskilt stöd för att kunna nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får det. Skolinspektionens utredning visar att skolans rutiner för att anmäla oro för elevens möjlighet att nå målen för utbildningen till elevhälsan inte följs och skolans rutiner för att utreda elevens behov av särskilt stöd och utarbeta och följa upp åtgärdsprogram är inte tydliga och kända för all personal. Skolinspektionen bedömer även att elevhälsans resurser inte är utformade och anpassade så att samtliga elevers stödbehov tillgodoses. Det åligger varje skola att utifrån elevernas individuella behov tillhandahålla eleverna särskilt stöd. Om skolan brister i det arbetet finns det risk för att elevernas möjligheter att nå kunskapskraven försvåras. Det är därför angeläget att personalen på skolan ges de förutsättningar de behöver i arbetet med eleverna för att elevernas stödbehov ska tillgodoses.

Av skollagen framgår att om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är

uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skolan ser inte till att alla elever får det stöd de behöver

Skolinspektionens utredning visar att skolan brister i arbetet med att tillgodose samtliga elevers behov av särskilt stöd. I Skolinspektionens intervjuer med lärare framkommer att det på skolan finns många elever med behov av stöd och enligt flera av de intervjuade lärarna finns det elever på skolan som inte kommer att nå målen på grund av att de inte får det stöd de behöver. Enligt en lärare sätts stödet även ibland in för sent. På frågan om alla elever som har behov av särskilt stöd får det svarar flera lärare nej och tillägger att eleverna kanske får stöd men inte i den utsträckning eller i den form de behöver. Resurserna på skolan matchar enligt lärarna inte behovet. Enligt flera intervjuade lärare är det framförallt tillgång till speciallärare som är en brist på skolan.

Att det finns elever på skolan som inte får det särskilda stöd de behöver bekräftas av de intervjuade representanterna för elevhälsan. Samtliga representanter som Skolinspektionen intervjuar säger att det finns elever på skolan som inte får sina behov av särskilt stöd tillgodosedda och tillägger att det finns många elever på skolan som får betyget F. Representanterna uppger vidare att lärarnas förmåga att själva stötta eleverna varierar på skolan och att elevhälsan inte hinner med att handleda lärarna i arbetet. En representant för elevhälsan säger även att elevhälsans resurser kan behöva användas annorlunda. Även rektorn bekräftar i intervju med Skolinspektionen att skolans specialpedagogiska resurser kan behöva användas på annat sätt, och även utökas för att samtliga elevers stödbehov ska tillgodoses.

Lärarna anmäler inte alltid till elevhälsan när de befäror att en elev inte kommer att nå målen för utbildningen

I Skolinspektionens intervjuer med representanter för elevhälsan framkommer att rutinen för att anmäla oro för elev till elevhälsan inte fungerar. En av representanterna berättar att skolans elevhälsoplan, i vilken skolans rutiner för att bland annat utreda och sätta in särskilt stöd finns beskrivna, inte är tagen i bruk och att de inte har fått igång implementeringen av planen än. En annan representant berättar att de på elevhälsans möten bara "tar upp" elever som lärarna anmält till elevhälsan men att de sällan får in anmälningar från lärarna. En representant säger att anmälningsrutinen inte är riktigt känd bland lärarna och att den därför inte tillämpas, och en annan representant säger att lärarna kan tro att genom att de pratar om eleverna i olika informella sammanhang tas de upp av elevhälsan även om de inte gör en anmälan. Rutinen för anmälan till elevhälsan fungerar inte enligt en representant som säger att lärarna vill gå till elevhälsan och få "det fixat" utan att behöva göra en formell anmälan.

I Skolinspektionens intervjuer med lärare på skolan bekräftas att det finns brister i arbetet med att anmäla oro för en elev till elevhälsan. En lärare säger i intervju att efter en orosanmälan till elevhälsan kan det ta olika lång tid innan man får hjälp, beroende på vad anmälan handlar om. De flesta elever som inte når målen uppmärksammas

enligt lärarna men det är enligt flera lärare oklart om eleverna även anmäls till elevhälsan för utredning. Om en elev riskerar att få betyget F i ett ämne görs enligt en lärare ingen anmälan utan det är först när man ser svårigheter som påverkar i flera ämnen som det enligt läraren ska anmälas till elevhälsan. Däremot är rutinen enligt lärarna inte så tydlig om det ska anmälas till elevhälsan när det finns risk för att eleven får betyget F i fler än tre ämnen, eller var gränsen går. Mycket faller enligt lärarna tillbaka på vad mentorn gör och hur bra "koll" mentorn har på sina elever. En lärare säger att skolan är en organisation där det inte finns så mycket skriftliga rutiner och det är svårt att veta vad mentorsuppdraget går ut på och var gränsen går. En lärare säger att de gör mycket för eleverna på skolan men att det kanske görs för mycket informellt och att man inte skriver en formell anmälan till elevhälsan i ett tidigt skede.

Att lärare på skolan inte alltid anmäler till elevhälsan när de befärrar att en elev inte kommer att kunna nå kunskapskraven framkommer även i Skolinspektionens intervju med skolledningen. Rektorn berättar i intervjun att när extra anpassningar inte "räcker" ska enligt skolans rutiner en anmälan om detta göras till elevhälsan. Rektorn säger att många lärare också gör en anmälan till elevhälsan innan de har gjort sina anpassningar och i de fallen går ärendet tillbaka till läraren innan man utreder för eventuellt behov av särskilt stöd och utarbetande av åtgärdsprogram. En biträdande rektor säger att alla lärare inte känner till den rutin för arbetet med att tillgodose elevernas stödbehov som beskrivs i skolans elevhälsoplan, och då används inte heller den "formella gången". Rektorn bekräftar att elevhälsoplanen inte är förankrad bland personalen på skolan och skolledningen uppger att nu anmäls inte allt "som det ska".

Skolan utreder inte skyndsamt elevernas behov av särskilt stöd

Skolinspektionens utredning visar även att det finns brister i skolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Samtliga representanter för elevhälsan uppger i intervju med Skolinspektionen att det finns elever på skolan som inte har fått det stöd de behöver på grund av att rutinerna för att utreda och följa upp elevernas stödbehov inte är kända och implementerade bland skolans personal. En representant för elevhälsan säger i intervju med Skolinspektionen att elevhälsan har tagit reda på vilka elever som har "F-varningar" men att de inte har haft tid att utreda alla elever. Flera representanter säger i intervjun att det finns "många elever" som de inte har hunnit utreda. En representant visar under intervjun i ett dokument med uppgifter om att det är flera elever i varje klass som har flera "F-varningar" och exemplifierar med en klass där sex elever har "F-varningar" men där endast tre elever är utredda och har åtgärdsprogram utarbetade. De övriga eleverna har enligt representanten inte utretts. Representanterna för elevhälsan uppger vidare att de inom elevhälsan är oense om när utredningar ska göras, om de ska göras utifrån att elevhälsan upptäcker att en elev har svårigheter, eller utifrån att en lärare anmäler oro för en elev till elevhälsan. Skolinspektionen har i samband med tillsynen granskat betygskataloger samt ett antal elevakter med pedagogiska utredningar samt i vissa fall åtgärdsprogram. Rektorn uppger i Skolinspektionens intervju med skolledningen att en förklaring till varför vissa elever på skolan inte har åtgärdsprogram utarbetade, trots att dokument som Skolinspektionen granskat visar att eleven behöver särskilt stöd, är att en specialpedagog avslutade många åtgärdsprogram istället för att upprätta nya. Det blev därför "ett glapp" för en del elever under en period. Rektorn bekräftar även att alla

elever som har betyget F inte har utretts för behov av särskilt stöd. Rektorn säger att de dock pratar om elevernas behov i arbetslaget. En biträdande rektor säger i intervjun att vid mitten av terminen när lärarna "klickar" i betyg och omdömen i skolans digitala lärplattform följer någon från elevhälsan upp detta. Att elevhälsan i intervju med Skolinspektionen säger att de inte hinner med arbetet beror enligt rektorn på att flera av elevhälsans representanter har varit sjuka och då har de inte räckt till.

Skolan brister i arbete med att följa upp och utvärdera åtgärdsprogram

Även när det gäller skolans arbete med att följa upp och utvärdera åtgärdsprogram visar Skolinspektionens utredning att det finns brister. I Skolinspektionens intervju med lärare på skolan framkommer att det finns tid avsatt för lärarna att följa upp åtgärdsprogram och det är elevens mentor som med hjälp av specialpedagog eller speciallärare ska göra uppföljningen. Ansvar är dock enligt lärarna "lite otydligt" då det oftast står två personer angivna i åtgärdsprogrammet som är ansvariga för uppföljningen och då kan det enligt några lärare "trilla mellan stolarna". En lärare säger i intervjun att det under läsåret har hänt att det blivit en senare uppföljning än vad som står angivet i åtgärdsprogrammen. Att mentorerna är ansvariga för att följa upp åtgärdsprogram kan enligt en lärare leda till att uppföljningen ibland missas. Lärarna säger vidare att mycket är individbaserat och att om någon är sjuk får eleverna en vikarie för undervisningen men att "allt annat" försvinner. En representant för elevhälsan bekräftar i intervju med Skolinspektionen att alla åtgärdsprogram inte följts upp eller utvärderats under innevarande läsår på grund av tidsbrist. En annan representant för elevhälsan säger i intervjun att åtgärdsprogram inte har följts upp då personal blivit sjukskriven och ingen annan har tagit över ärendena. Det finns enligt representanterna för elevhälsan rutiner på skolan för hur åtgärdsprogram ska följas upp men att de enligt representanterna inte fungerar på grund av tidsbrist eller när någon blir sjuk, eftersom det inte sätts in vikarier för elevhälsan.

I Skolinspektionens intervju med skolledningen bekräftas att skolans arbete med att följa upp och utvärdera åtgärdsprogram har brister. Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att hon exempelvis inte tror att personalen gör lika när det gäller att följa upp arbetet med särskilt stöd men att det är mentorn som ska ha ansvar för uppföljningar. Det har dock enligt rektorn varit svårt att följa upp stödinsatser under läsåret eftersom flera i elevhälsan har varit sjukskrivna och har därför inte kunnat stödja mentorerna. Det har inte heller varit helt tydligt vem som har ansvaret.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Tallbackaskolan inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Solna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister arbetet med att motverka kränkande behandling vid Tallbackaskolan. Skolinspektionens utredning visar att all personal inte anmäler alla uppgifter om uppgivna kränkningar till skolans rektor. Av detta följer att rektorn inte får kännedom om samtliga fall av kränkande behandling och kan därför inte anmäla dessa till huvudmannen. Huvudmannen kan därmed inte heller ta sitt ansvar att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och

vidta de åtgärder som kan behövas. För att detta ansvar ska kunna uppfyllas krävs att all personal har kännedom om hur de ska agera och vad som förväntas av dem när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, eller när de själva bevittnar en händelse som är att betrakta som kränkande för den som blir utsatt. Skolinspektionen vill därför i sammanhanget påpeka att det är viktigt att rektorn säkerställer att lärare agerar utifrån gemensamma överenskommelser och att alla som arbetar i skolan har ett gemensamt förhållningssätt till vad som anses vara en kränkning i skollagens mening.

Enligt skollagen ska personal som får kännedom om uppgivna kränkningar anmäla dessa till rektorn och rektorn, när denne får sådan information, ska informera huvudmannen om de uppgivna kränkningarna. När huvudmannen får information om uppgivna kränkningar ska huvudmannen skyndsamt utreda omständigheterna kring dessa och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

I Skolinspektionens intervjuer med lärare på skolan framkommer att lärarna inte alltid anmäler uppgifter om upplevda kränkningar vidare till skolans rektor. En lärare säger i intervju att läraren inte alltid hinner skriva anmälningar om kränkande behandling och därför ibland har prioriterat att lösa kränkningar framför att anmäla dem. En annan lärare säger att så som läraren uppfattat skolans rutin räcker det att man gör en anteckning för sig själv när någon elev säger något kränkande till en annan elev, men att om det händer igen ska man skriva en kränkingsanmälan. En lärare säger att läraren inte alltid skriver en anteckning eftersom läraren upplever att läraren inte hinner och en annan lärare säger att kränkningens grovhet avgör om läraren gör en anmälan om kränkande behandling eller inte. Några lärare berättar att de gör en kränkingsanmälan, att de kontaktar vårdnadshavaren till båda parter samma dag och att de lämnar över anmälan till rektorn som utser en ansvarig person som ska utreda ärendet och följa upp det. Allting anmäls dock inte enligt lärarna men det "grova" anmäls enligt en lärare. "Skulle vi anmäla varje gång någon säger ett fullt ord skulle inget annat göras" säger en annan lärare. Det är just verbala kränkningar som enligt flera lärare anmäls i minst utsträckning och man gör enligt lärarna en sorts bedömning av vilken elev det är som upplever sig bli kränkt och om det är en elev som ofta kränker. Många gånger är det enligt lärarna viktigt att visa eleverna att man kan reda ut situationen här och nu. Det är inte heller alltid att den kränkta eleven tycker att det behöver anmälas och några lärare säger att de hör efter med den utsatta eleven kring vad den själv upplever.

Även i Skolinspektionens intervjuer med representanter för skolans elevhälsa och skolledning framkommer att personalen inte alltid anmäler uppgifter om upplevda kränkningar vidare till rektorn. En av de intervjuade representanterna för elevhälsan säger att representanten inte tror att allt som händer anmäls och ger exempel på att de under det här läsåret har upptäckt att det skett incidenter som inte blivit anmälda. Rektorn säger i intervju med Skolinspektionen att hon får in många anmälningar om kränkningar men att hon ibland även behöver påminna lärarna om att de ska anmäla händelser till henne. Att lärarna inte alltid anmäler upplevda kränkningar tror rektorn beror på att lärarna inte har tid eller att det upplevs vara krångligt. En biträdande rektor säger i intervju med Skolinspektionen att den blankett som ska användas för att

anmäla en uppgiven kränkning inte är lika krånglig längre så det har på så sätt blivit bättre i arbetet med att anmäla kränkningar till rektorn. På frågan om det finns det en samsyn i personalgruppen om när och vad man ska anmäla svarar en biträdande rektor att de har pratat om detta i personalgruppen men att alla ändå är individer och att alla kanske inte anmäler allt som händer.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Tallbackaskolan inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Solna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att den studie- och yrkesvägledande verksamheten på Tallbackaskolan är bristfällig eftersom samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses. Visserligen erbjuds samtliga elever i årskurserna 8 och 9 studie- och yrkesvägledning, men övriga elevers behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses inte på ett systematiskt sätt utifrån elevernas kartlagda behov och i samverkan med personal med studie- och yrkesvägledningskompetens. Bristerna i arbetet med studie- och yrkesvägledning innebär att eleverna inte aktivt görs medvetna om sina valmöjligheter eller stärks i att kunna göra självständiga och väl underbyggda val om framtida studier och arbete.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att samverka mellan skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLF 113:180, s 13-19) anges bland annat att skolan behöver arbeta med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt. På så vis kan eleverna utveckla de insikter, kunskaper och förmågor som behövs för att ta ställning till och fatta beslut om sin framtid. Rektorn bör se till att det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning. Rektorn bör vidare tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem. Vidare bör rektorn se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och interagerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval, samt se till att eleverna utifrån sina behov, erbjuds vägledningssamtal.

Skolinspektionens utredning visar att eleverna i framförallt årskurserna 1-4 inte ges studie- och yrkesvägledande insatser på ett systematiskt sätt så att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

I Skolinspektionens intervjuer med lärare på skolan framkommer att det finns en handlingsplan för studie- och yrkesvägledning. Enligt flera av de intervjuade lärarna har de dock "inte koll" på vad de ska göra för studie- och yrkesvägledande aktiviteter och de följer heller inte planen för studie- och yrkesvägledning. En lärare säger att de inte "gör så mycket" vad gäller studie- och yrkesvägledning i de lägre årskurserna. I årskurserna 4-6 har dock eleverna fått prao, berättar en lärare. Detta bekräftas i Skolinspektionens intervju med elever i årskurserna 4-6 där elever i årskurs 6 berättar att de i årskurs 5 fått prao under en dag, som föräldrarna ordnade. Man fick följa med till föräldrarnas jobb berättar en elev. En annan elev säger att de på utvecklingsamtal fått frågan vad de vill jobba med efter skolan och en elev berättar att de första dagen i årskurs 6 fick skriva ett brev till sig själv om vad de vill göra i framtiden.

Att samtliga elever på skolan inte erbjuds studie- och yrkesvägledning bekräftas även i Skolinspektionens intervju med skolans studie- och yrkesvägledare samt skolledningen. Studie- och yrkesvägledaren uppger att hon i första hand träffar elever i årskurserna 7-9 och berättar att hon med dessa elever har arbetat med gruppsamtal, halvklasser och haft företrädare för olika yrken på besök som berättat om sina yrken. När det gäller elever i årskurserna 7-9 har man enligt studie- och yrkesvägledaren också sett över vilket behov de har av studie- och yrkesvägledning, dock har man inte gjort detsamma för eleverna i skolans övriga årskurser. Studie- och yrkesvägledaren säger att hon med skolans lägre årskurser arbetar mer konsultativt genom att stötta lärarna med material och exempel. Studie- och yrkesvägledaren kan dock inte beskriva hur lärarna arbetar med studie- och yrkesvägledning då hon inte följt upp det arbetet. I intervju med skolledningen bekräftar även rektorn att skolans studie- och yrkesvägledare främst har fokus på de äldre eleverna. Rektorn säger att handlingsplanen för studie- och yrkesvägledning är ny på skolan detta läsår men att den ska vara i bruk. En biträdande rektor säger att hon inte kan säga att den är i bruk men att lärarna känner till den. En annan biträdande rektor säger att de har haft ett "glapp" i arbetet med studie- och yrkesvägledning då den ordinarie studie- och yrkesvägledaren har varit föräldraledig under läsåret och att arbetet med studie- och yrkesvägledning då inte har följts upp.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Tallbackaskolan inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreläggs Solna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Solna kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Solna kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Norell

X Ana-Maria Koci Spång

Föredragande
Signerat av: Ana-Maria Koci Spång

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Tallbackaskolan

Fakta om Tallbackaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Solna kommun under vårterminen 2018. Tallbackaskolan besöktes av Skolinspektionen den 13 mars 2018 och den 14 mars 2018.

Tallbackaskolan är en kommunal grundskola belägen i Solna kommun. Skolan har vid tillsynstillfället 463 elever i förskoleklass och årskurserna 1-9. Verksamheten omfattar även grundsärskola som bedöms i ett separat beslut (dnr 2017:5864) samt fritidshem. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har två biträdande rektorer.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik över de nationella ämnesproven som genomfördes läsåret 2016/17 varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven i ämnet matematik mellan 84,8 - 97,8 procent. Motsvarande resultat för riket var 79,6 - 96,5 procent. På fem av nio genomförda delprov var andelen elever som nådde kravnivån högre än i riket.

I ämnet svenska varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven mellan 70,7 och 97,6 procent. Motsvarande resultat för riket var 90,5 - 98,0 procent. På samtliga genomförda delprov var andelen elever som nådde kravnivån lägre än i riket.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2016/17 var den genomsnittliga betygspoängen högre än genomsnittet i riket i ämnena modersmål, religionskunskap, samhällskunskap och teknik. Andelen elever som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i alla ämnen var 77,8 procent. Motsvarande värde för riket var 77,7 procent.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets nationella statistik för läsåret 2016/17 var det genomsnittliga meritvärdet 218,3. Motsvarande värde för riket var 223,5. Andelen elever som nådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i alla ämnen var 66,7 procent. Motsvarande resultat för riket var 74,1 procent. Den genomsnittliga betygspoängen var högre än genomsnittet i riket i ämnena engelska, geografi, historia, idrott och hälsa, matematik, musik och samhällskunskap. Andel elever som var behöriga till ett yrkesprogram var 86,7 procent jämfört med rikets 82,5 procent.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens enkät som genomfördes i årskurs 9 under vårterminen 2017 visar att indexet för hur eleverna på Tallbackaskolan upplevde området studiero på skolan var högre (6,1 jämfört med 5,2) än det genomsnittliga indexet för alla elever som besvarat enkäten i enkätomgången. Ett högt index indikerar en positiv uppfattning, på en indexskala från 0 till 10. När det gäller området grundläggande värden var indexvärdet något lägre än det genomsnittliga indexet (5,8 jämfört med 6,2). När det gäller området trygghet var indexet högre (9,3) än det för samtliga medverkande skolenheter (7,9).

Motsvarande enkät som genomfördes i årskurs 5 visar att indexet för hur eleverna upplevde området studiero var lägre än det genomsnittliga indexet för alla elever som besvarat enkäten i enkätomgången (5,2 jämfört med 6,3). Även när det gäller området trygghet var indexet något lägre än det för samtliga medverkande skolenheter (8,1 jämfört med 8,3).